

**SMALL SCALE FISHERMEN'S OPINIONS REGARDING THE
BREEDING OF SEA MUSSELS FOR A PARTTIME JOB:
A CASE STUDY OF FISHING VILLAGE
BANPAKKRONGPAMONG TAMBON PHANTAINORASINGH
SAMUTSAKHON PROVINCE**

SERMPON DULYAPINTUKORN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
OF MASTER OF ARTS (ENVIRONMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2006

ISBN 974-04-7230-3

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ความคิดเห็นของชาวประมงพื้นบ้านที่มีต่อการเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริม: ศึกษากรณีชุมชนหมู่บ้านปากคลองประมง ตำบลพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร (SMALL SCALE FISHERMEN'S OPINIONS REGARDING THE BREEDING OF SEA MUSSELS FOR A PARTTIME JOB: A CASE STUDY OF FISHING VILLAGE BANPAKKRONGPAMONG TAMBON PHANTAINORASINGH SAMUTHSAKHON PROVINCE)

เสริมพล ดุลยพิณฑกร 4636171 SHEV/M

ศค.ม. (สิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ชุตินา แสงเงิน, ศษ.ด. (สิ่งแวดล้อมศึกษา), พรรณิภา บุรพาชีพ, น.ม., จิราพร จักรไพลวงศ์, ศค.ม. (สิ่งแวดล้อม)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นและศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของชาวประมงพื้นบ้านที่มีต่อการเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริม โดยทำการศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนหมู่บ้านปากคลองประมง ตำบลพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ร่วมกับเทคนิควิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ หัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนของหัวหน้าครัวเรือนที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน และเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริมทุกครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านปากคลองประมง หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 8 ตำบลพันท้ายนรสิงห์อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาครจำนวน 113 ครัวเรือน ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ T – test และการวิเคราะห์แผนแปรทางเดียว

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริมในระดับปานกลาง และเมื่อทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น ผลการศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน และทัศนคติเกี่ยวกับการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวประมงพื้นบ้านต่อการเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริม โดยก่อให้เกิดความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ระยะเวลาในการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวประมงพื้นบ้านต่อการเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริมโดยก่อให้เกิดความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และการให้คุณค่าต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของชาวประมงพื้นบ้านต่อการเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริม โดยก่อให้เกิดความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในส่วนของการศึกษาปัญหาอุปสรรคการเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริมพบว่า กลุ่มประชากรได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำเน่าเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน และการตายของหอยแมลงภู รวมถึงปัญหา พายุ คลื่นลมแรงซึ่งส่งผลให้หอยแมลงภู ซ้ำรูปเสียหาย และปัญหาด้านการเงิน การลงทุน และหนี้สิน

จากผลการศึกษาดังกล่าวนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริมในชุมชนหมู่บ้านปากคลองประมง ตำบลพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร กล่าวคือ ควรมีการร่วมมือกันจากภาครัฐ และองค์กรภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริมในการแก้ไขปัญหาเน่าเสียทั้งจากโรงงานอุตสาหกรรม และจากน้ำเสียตามธรรมชาติ นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐควรให้การสนับสนุนชาวประมงพื้นบ้านที่เลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริมในเรื่องของความรู้ในการเลี้ยงหอยแมลงภูที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนเงินทุนในการเลี้ยงหอยแมลงภูเป็นอาชีพเสริม และสนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเลี้ยงหอยแมลงภู รวมถึงการจัดสรรที่อยู่อาศัย และพื้นที่ในการเลี้ยงหอยแมลงภู และการ

แก้ปัญหาหนี้สินของชาวประมงพื้นบ้าน นอกจากนี้ควรใช้วิธีประณีตประนอมควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมายในการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการเลี้ยงหอยแมลงภู เพื่อเป็นการป้องกัน หรือบรรเทาบางปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

SMALL SCALE FISHERMEN'S OPINIONS REGARDING THE BREEDING OF SEA MUSSELS FOR A PARTTIME JOB: A CASE STUDY OF FISHING VILLAGE BANPAKKRONGPAMONG TAMBON PHANTAINORASINGH SAMUTSAKHON PROVINCE

SERMPON DULYAPINTUKORN 4636171 SHEV/M

M.A. (ENVIRONMENT)

THESIS ADVISORS: SHUTIMA SAENGNHERN, Ed.D.,
JIRAPORN CHUCKPAIWONG, M.A., PANNIPA
BURAPHACHEEP, LL.M.,

ABSTRACT

The objective of this research was to study the opinions, the factors influencing opinions, the difficulties, recommendations of small scale fisherman regarding the breeding of sea mussels for a part time job in a fishing village in Banpakkrongpamong, Samuthsakhon Province.

This research was conducted as survey research using questionnaires and in-depth interviews. Sample participants consisted of 113 head of households or representative of families who had made their livings from small scale fishery and breeding sea mussels as supplementary income in the fishing village of Banpakkrongpamong, Samuthsakhon Province. Data derived from the study was analyzed using percentages, means, standard deviation, T-tests and one-way analysis of variance.

Results of the study indicated that most sample participants moderately agreed with the breeding of sea mussels for supplementary income. After studying fishermen's opinions, the findings revealed that the number of household members, community member status and attitude toward small scale fishing were factors that created significant differences (at 0.001) in opinion among small scale fishermen toward the breeding of sea mussels for supplementary income as well as in the duration of small scale fishing (at 0.01). Average monthly income and perceived value of natural resources and environment also contributed to small scale fishermen's opinions regarding the breeding of sea mussels as supplementary income, with statistical difference at 0.05. As for problems and setbacks, it was found that industrial waste water affected growth and dying rate of sea mussels, and that storms and strong currents damaged sea mussels' poles. In addition there were problems relating to investments and debts.

This study suggests to recommendations in breeding sea mussels as supplementary income in Banpakkrongpamong, Samuthsakhon Province. Assistance is necessary from concerned public and private sectors in breeding sea mussels as supplementary income including ways to solve problems from industrial and natural waste water. Furthermore, the government should provide more knowledge to small scale fishermen regarding breeding of sea mussels as well as designating proper areas. More assistance should be provided with funding and financed problems for this purpose. Enforcing laws in regard to setting up proper locations for breeding sea mussels should be considered to prevent or alleviate further problems that might occur.

KEY WORDS: SMALL SCALE FISHERMEN / OPINIONS / BREEDING OF SEA MUSSELS / SAMUTSAKHON PROVINCE

170 P. ISBN. 974-04-7230-3